

Soproni Egyetem
Erdőmérnöki Kar

VII. KARI TUDOMÁNYOS KONFERENCIA

konferencia kiadvány

2019. február 12.

A konferenciát és a konferenciakötet megjelenését az „EFOP-3.6.1-16-2016-00018 – A felsőoktatási rendszer K+F+I szerep-vállalásának növelése intelligens szakosodás által Sopronban és Szombathelyen” című projekt támogatta.

A kötet publikációit lektorálták: Bartha Dénes, Bidló András, Brolly Gábor, Czimber Kornél, Czupy Imre, Faragó Sándor, Frank Norbert, Pájet-Gálos Borbála, Gribovszki Zoltán, Heil Bálint, Hofmann Tamás, Horváth Adrienn, Horváth Tamás, Jánoska Ferenc, Kalicz Péter, Király Angéla, Király Gergely, Kovács Gábor, Lakatos Ferenc, László Richárd, Mátyás Csaba, Szakálosné Mátyás Katalin, Rétfalvi Tamás, Tuba Katalin, Veperdi Gábor, Vityi Andrea, Winkler Dániel

A kötet szakmai előkészítését az MTA VEAB Erdészettudományi Munkabizottsága támogatta.

Soproni Egyetem Kiadó 2019

ISBN978-963-334-322-7 (nyomtatott verzió)

978-963-334-323-4 (on-line verzió)

On-line verzió elérhetősége: http://emk.uni-sopron.hu/images/dekani_hivatal/Kiadvanyok/KariTudomanyosKonferencia/KariTudomanyosKonferencia2019.pdf

Szerkesztette: Király Gergely
Facskó Ferenc

Ajánlott hivatkozás:

KIRÁLY G. – FACSKÓ F. (szerk.) (2019): Soproni Egyetem Erdőmérnöki Kar VII. Kari Tudományos Konferencia. Soproni Egyetem Kiadó Sopron.

Tartalomjegyzék

Gribovszki Zoltán, Csáki Péter, Kalicz Péter, Zagyvainé Kiss Katalin: Erdő és víz – Kutatások az Erdőmérnöki Karon.....	5
Bende Attila, László Richárd: Erdei szalonka (<i>Scolopax rusticola</i> L.) színváltozatok és kuroriumok Magyarországon.....	9
Polgár András, Kovács Zoltán, Elekné Fodor Veronika: Szántóföldi növénytermesztés környezeti életciklus elemzése	16
Rákóczi Attila: A zöldítés és a tájhasználat összefüggései Békés megyében.....	25
Tari Tamás, Sándor Gyula, Heffenträger Gábor, Náhlik András: A gímszarvas élőhelyhasználatának jellemzői a Soproni-hegyvidéken	30
Szalay László: The amazing world of Fibonacci sequence.....	37
Barton Iván, Czimber Kornél, Király Géza, Moskal L. Monika: Faállomány típusok térképezése Sentinel-2 ürfelvétel idősorozaton deep learning osztályozóval	41
Brolly Gábor, Primusz Péter, Bazsó Tamás, Király Géza: Több műszerállásból készített lézerszkennelések tájékozása erdőállományok felmérése során	48
Horváth Tamás, Gál János: Nelder kísérlet Magyarországon.....	54
Gálos Borbála, Csáki Péter, Gribovszki Zoltán, Kalicz Péter, Zagyvai Gergely, Tiborcz Viktor, Bartha Dénes, Hofmann Tamás, Visi Rajczi Eszter, Balázs Pál, Bidló András, Horváth Adrienn: Multidiszciplináris adatbázis és oktatási segédanyag fejlesztés komplex erdészeti klímahatás elemzések végzéséhez	58
Heilig Dávid, Heil Bálint, Kovács Gábor: A vízellátottság és a tápanyag-utánpótlás hatása egy midi rotációs nemesnyárültetvény növekedésére.	64
Horváth Attila László, Sudár Ferenc János, Szakálosné Mátyás Katalin: Folyamatgépesített fakitermelések vizsgálata	71
Kollár Tamás: Új adatok a magyarországi bükkösök faterméséről	76
Molnár Tamás, Birinyi Mátyás, Somogyi Zoltán, Király Géza: A 2017. áprilisi bükki hókarak felmérése és elemzése ürfelvételek alapján	81
Kiss Péter Áron, Rákosa Rita, Németh Zsolt István: Spektrumelőkészítési eljárások hatása biodegradált faanyag FT_IR spektrumainak értékelésében	88
Balázs Balázs, Tuba Katalin, Lakatos Ferenc: Kékülést okozó gombák és a szúbogarak kapcsolata.....	92
Bende Attila, László Richárd: Az erdei szalonka (<i>Scolopax rusticola</i> L.) színváltozatok előfordulása 2017-ben Magyarországon	96
Csáki Péter, Czimber Kornél, Király Géza, Kalicz Péter, Zagyvainé Kiss Katalin Anita, Gribovszki Zoltán: A CREMAP párolgástérkép leskálázása erdőállományok vízháztartásának vizsgálatához.....	102
Horváth Attila László, Horváth Béla, Szakálosné Mátyás Katalin: Harveszterek munkamínőségének vizsgálata	107
Kalicz Péter, Csáki Péter, Zagyvainé Kiss Katalin Anita, Gribovszki Zoltán: A lombkoronán áthulló csapadék mérésnek automatizálási lehetőségei.....	113
Komán Szabolcs, Németh Róbert, Fehér Sándor: <i>Paulownia</i> -fajok faanyagának tulajdonságai.....	117
Komán Szabolcs, Varga Dávid: Nyártermesztés Magyarországon	121
Major Tamás, Pintér Tamás: Mag- és sarjeredetű akác állományok választék-összetételének vizsgálata a SEFAG Erdészeti és Faipari Zrt. területén	126
Palkó Ákos, Winkler Dániel: Patakmenti égerligetek talajlakó faunájának (<i>Collembola</i>) vizsgálata a Soproni-hegységben	131
Papp Viktória: Ipari melléktermékek és faanyag keverék pelletek előállítása és energetikai értékelése.....	135

Polgár András: A környezetközpontú irányítás gyakorlatának helyzetértékelése Sopron városában	141
Polgár András, Elekné Fodor Veronika: Környezeti vonatkozású helyi sajtóinformációk vizsgálata Sopronban	149
Rákosa Rita, Vargovics Máté, Németh Zsolt István: FT-IR-ATR spektrometria alkalmazhatósága gomba tenyészetek fajspecifikus megkülönböztetésére.....	156
Stofa Krisztián, Virág Szabolcsné, Gálos Borbála: A kitettség napi hőmérséklet menetre gyakorolt hatásának számszerűsítése a Harkai kúpon	161
Szalay Dóra: RED II. – A generációk találkozása	164
Szóke Előd, Csáki Péter, Kalicz Péter, Zagyvainé Kiss Katalin Anita, Gribovszki Zoltán: Vízpótlási rendszerek hatásai egy somogyi erdőtömbön belül a vízfolyás menti zónák vízforgalmára	169
Vágvölgyi Andrea, Kovács Gábor: Energetikai faültetvények értékelő pontrendszere..	174
Visiné Rajczi Eszter, Albert Levente, Hofmann Tamás: Tobozok antioxidáns polifenol tartalmának felmérése.....	178
Zagyvainé Kiss Katalin Anita, Csáki Péter, Kalicz Péter, Szóke Előd, Gribovszki Zoltán: Agrárerdészeti rendszerek hidrológiai jellemzői	182

- FAO (2016): Poplars and Other Fast-Growing Trees - Renewable Resources for Future Green Economies. Synthesis of Country Progress Reports. 25th Session of the International Poplar Commission, Berlin, Federal Republic of Germany, 13-16 September. Working Paper IPC/15. Forestry Policy and Resources Division, FAO, Rome. URL: <http://www.fao.org/forestry/ipc2016/en/>.
- GAO, H. – SUN, M.Y. – CHENG, H.Y. – GAO, W.L. – DING, X.L. (2016): Effects of Heat Treatment under Vacuum on Properties of Poplar. *BioResources* 11(1):1031-1043. DOI: 10.15376/biores.11.1.1031-1043
- KLASA, A. – KARLEN, D. (2014): Poplar. Publications from USDA-ARS / UNL Faculty. 1663. URL: <http://digitalcommons.unl.edu/usdaarsfacpub/1663>
- KOMÁN SZ. (2013): Xylotomic and physical characteristics influencing the modern utilisation of poplars for industrial and energy purposes. Doctoral dissertation. University of West Hungary, Faculty of Wood Science, Sopron, Hungary.
- LINDEGAARD, K.N. – ADAMS, P.W. – HOLLEY, M. – LAMLEY, A. – HENRIKSSON, A. – LARSSON, S. – VON ENGELBRECHTEN, H.G. – ESTEBAN, L.G. – PISAREK, M. (2015): Short rotation plantations policy history in Europe: lessons from the past and recommendations for the future. *Food Energy Secur.* 5(3):125-152. DOI: 10.1002/fes3.86
- MARCON, B. – GOLI, G. – MATSUO-UEDA, M. – DENAUD, L. – UMEMURA, K. – GRIL, J. – KAWAI, S. (2018): Kinetic analysis of poplar wood properties by thermal modification in conventional oven. *iForest - Biogeosciences and Forestry* 11(1):131-139 DOI: 10.3832/ifor2422-010
- NERVO, G. – COALOA, D. – VIETTO, L. – GIORCELLI, A. – ALLEGRO, G. (2011): Current situation and prospects for European poplar culture: the role of research. *Actas del Tercer Congreso Internacional de las Salicáceasen Argentina ‘Los álamos y lossauces junto al paisaje y el desarrollo productivo de la Patagonia’* Neuquen, Argentina, 9 p.
- NÉBIH (2018): <http://portal.nebih.gov.hu/-/magyaroszag-erdejeivel-kapcsolatos-adatok>
- RATHKE, J. – SINN, G. – HARM, M. – TEISCHINGER, A. – WEIGL, M. – MULLER, U. (2012): Effects of alternative raw materials and varying resin content on mechanical and fracture mechanical properties of particle board. *BioResources* 7(3):2970-2985.
- TÓTH B. (2003): Nemesnyárasok ültetvényeszerű fatermesztése. In: FÜHRER E. – RÉDEI K. – TÓTH B. *Ültetvényeszerű fatermesztés I., Mezőgazda Kiadó - ERTI, Budapest pp.19-96. ISBN 963 286 013 6*
- TÓTH B. (2006): Nemesnyár-fajták ismertetője. *Agroinform Kiadó, Budapest.*
- WANG, J. – GUO, X. – ZHONG, W. – WANG, H. – CAO, P. (2015): Evaluation of Mechanical Properties of Reinforced Poplar Laminated Veneer Lumber. *BioResources* 12(1):43-55.

MAG- ÉS SARJEREDETŰ AKÁC ÁLLOMÁNYOK VÁLASZTÉK- ÖSSZETÉTELÉNEK VIZSGÁLATA A SEFAG ERDÉSZETI ÉS FAIPARI ZRT. TERÜLETÉN

MAJOR TAMÁS – PINTÉR TAMÁS

Soproni Egyetem, Erdőmérnöki Kar, Erdészeti-műszaki és Környezettechnikai Intézet
major.tamas@uni-sopron.hu

Bevezetés

Ma Magyarországon a fehéarakác (*Robinia pseudoacacia*) a legelterjedtebb fafaj. Európa egyetlen országában sincs annyi akácerdő, mint Magyarországon. Hazánk összes erdőterületének több mint 24%-át borítják akácosok, ez 451 771,95 hektárt és 50 829 689,00 m³ fát jelent (ORSZÁGOS ERDŐÁLLOMÁNYI ADATTÁR 2015). A legjelentősebb akáctermesztő körzetek a Nyírség, a Cserhát, a Gödöllői dombvidék, a Duna-Tisza közti homokhát, a Somogyi homokvidék, a Vas-Zalai hegyhát és a Kisalföldi homokvidék. Ezek közül kiemelt minőségű állománnyal a Nyírség, a Duna-Tisza köze és Somogy északi része rendelkezik.

A klímaváltozás következtében az évi átlag középhőmérséklet nő és ezzel együtt az erdészeti klímazónák is „vándorolnak”. Általánosságban elmondható, hogy a Bükkös klíma területaránya csökken és ezzel egyetemben az Erdőszyepp klíma területe nő. Ez fajokösszetétel változáshoz vezet, miszerint csökkenni fog a bükk területaránya és még jobban előtérbe kerülhet az akác, illetve a nemesnyárok csoportja.

Az akác mélyre hatoló gyökérzetének köszönhetően megél a homokos, szikes területeken is, megköti a laza futóhomokot, jól használható rossz minőségű homok területek beerdősítésére is.

Fájának sokféle hasznosítási lehetősége van, kedvező fizikai tulajdonságai és rendkívüli tartóssága széleskörű felhasználhatóságot tesz lehetővé a fűrészipar, a bútoripar és az épületasztalos-ipar területén egyaránt. Elterjedten alkalmazzák a föld- és vízépítésben, tartós kerítésoszlop, szőlőtám, szőlőkaró. Az akácot a cellulóz, a farostlemez és a forgácslap gyártásnál is felhasználják. Újabban rétegelt-ragasztott tartókat is készítenek belőle. A kitermelt akác fatömegének fele energetikai célokat szolgál, azaz tűzifa lesz belőle.

Elterjedtege és széleskörű felhasználása miatt érdemes megvizsgálni, hogy a különböző eredetű állományok milyen választékokat adnak, hogyan befolyásolják az akác felhasználhatóságát.

Jelen cikkünkben a különböző termőhelyeken (barnaföldön, rozsdabarna és kovárványos barna erdőtalajon, valamint humuszos homokon) található mag- és sarjeredetű akác állományok választék-összetételét hasonlítjuk össze, illetve vizsgáljuk, hogy ennek következtében miként alakul a különböző eredetű (mag, gyökérsarj és tuskósarj) állományok felhasználási árbevétele.

Vizsgálatok leírása

Vizsgálatainkat a SEFAG Erdészeti és Faipari Zrt. területén végeztük. A kutatás során a 2013-17 közötti időszak véghasználati adatait használtuk fel.

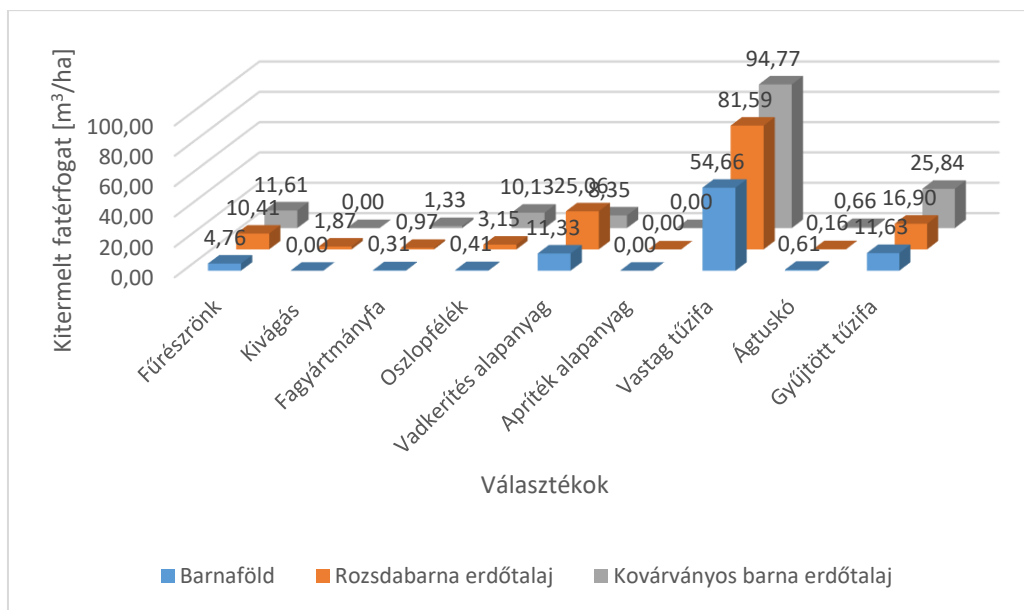
A vizsgálatok megkezdése előtt az adatokon különböző szűréseket végeztünk. Az adatbázisban 5-100%-os elegyarányú erdőrészetek egyaránt megtalálhatóak voltak, ezek közül csak a 90%, vagy annál nagyobb akác elegyarányal rendelkező erdőrészetek adatait vettük figyelembe a kiértékelések során. Az olyan erdőrészetek esetében, melyekből nem csak akácot választékoltak, hanem más fajokot is, ott a részlet teljes területét redukáltuk olyan mértékben, ahogyan az akác részesül az összes kitermelt fatérfogatból. A kiértékelésekhez 200 erdőrészet adata állt rendelkezésre, melyek összesített területe 762,5 hektár. Az elmúlt öt évben 100.321,8 m³ faanyagot termeltek ki ezen területeken.

Barnaföldön, rozsdabarna erdőtalajon, kovárványos barna erdőtalajon és humuszos homokon álló akác állományokat vontunk be a vizsgálatokba, ugyanis csak ezen talajtípusokon van kellő számú adat a különböző eredetű akácállományok választék-szerkezetének vizsgálatához.

A vizsgálatok során nem csak a választék-összetételt, hanem a kitermelt faanyagból származó hektáronkénti felhasználási árbevételt is összehasonlítottuk. Ehhez a 2017-es év választék árait használtuk.

Mageredetű állományok választék-összetétele

Mageredetű állományok három különböző genetikai talajtípuson fordulnak elő az adatbázis szerint. E három talajtípuson található állományokból kikerülő faanyag választék-összetételét az 1. ábra mutatja.

1. ábra. Mageredetű állományok választék-összetétele különböző genetikai talajtípusokon

Fűrészrönkből rozsdabarna erdőtalajon és kovárványos barna erdőtalajon több, mint kétszeres mennyiséget termeltek, mint barnaföldön. Kivágásból és fagyártmányfából egyik talajtípuson sem termeltek jelentős mennyiséget. Oszlopfélékből a kovárványos barna erdőtalajon jelentősen többet termeltek, mint a másik két talajon. Mivel a fűrészrönk, és az oszlopfélék köbméterenkénti ára a legmagasabb az összes választék közül, és a kovárványos barna erdőtalajon jelentősen többet termeltek ezen választékokból, mint a másik két talajtípuson, ezért jelentős mértékben hozzájárult e két választék a végső bevétel kialakulásához. Vadkerítés alapanyagból rozsdabarna erdőtalajon háromszor annyit termeltek ($25,06 \text{ m}^3/\text{ha}$), mint a kovárványos barna erdőtalajon ($8,35 \text{ m}^3/\text{ha}$), és kétszer annyit, mint a barnaföldön ($11,33 \text{ m}^3/\text{ha}$). Apríték alapanyagot egyik talajtípushoz tartozó területen sem termeltek, ez arra utal, hogy mageredet esetében az állományok jobb minőségűek. Az erdőgazdaság kerüli az aprítást, ugyanis az apríték előállítását költségeket generál, viszont az ára a gyűjtött tűzifaéval közel azonos. A vastag tűzifa, ágtuskó, gyűjtött tűzifa választékokból a legnagyobb fatérfogat kovárványos barna erdőtalajokon, míg a legkevesebb barnaföldön van hektáronként. Összességében elmondható, hogy szinte minden választékból a kovárványos barna erdőtalajon termelték a legtöbbet, kivétel ez alól a vadkerítés alapanyag. Az 1. táblázat jól mutatja, hogy a három talajtípus közül, mageredet esetében a kovárványos barna erdőtalajon találhatóak a legértékesebb állományok, hisz mind a hektáronként kitermelt fatérfogat, mind a fahasználati árbevétel ott a legnagyobb.

1. táblázat. Mageredetű állományokból kitermelt fatérfogat és fahasználati árbevétel

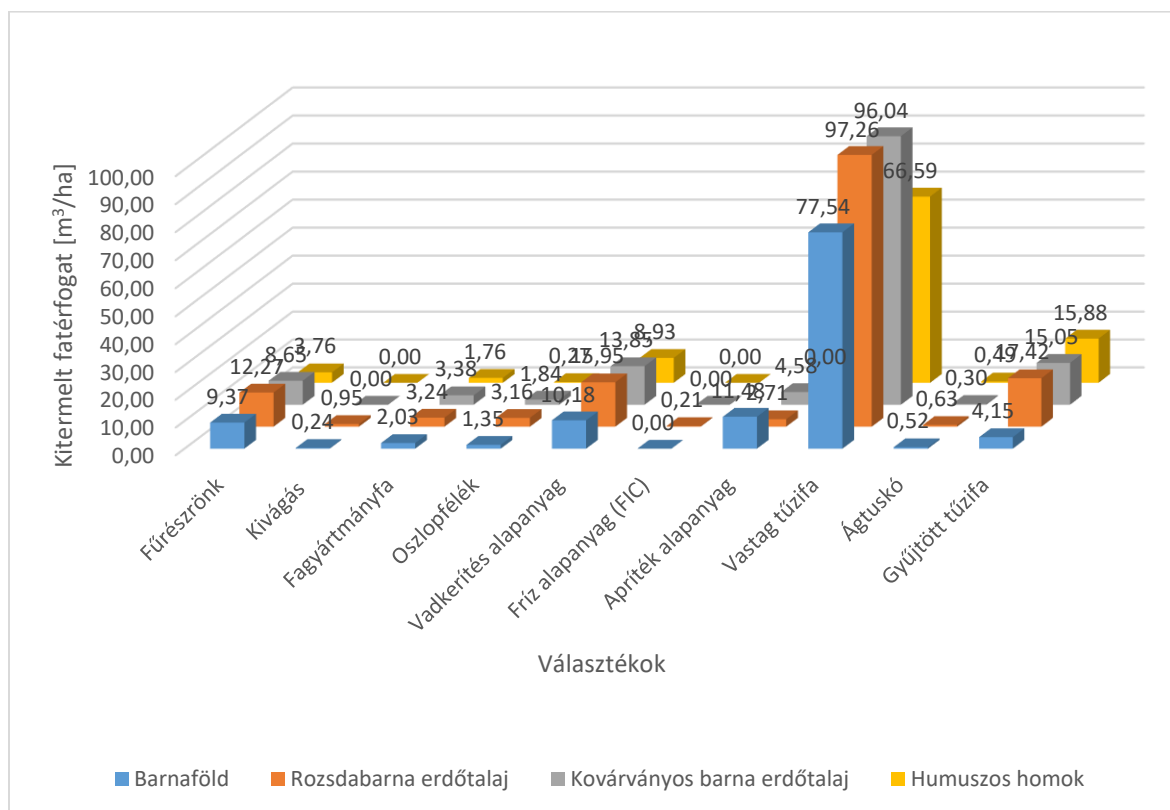
	Barnaföld	Rozsdabarna erdőtalaj	Kovárványos barna erdőtalaj
Kitermelt fatérfogat [m^3/ha]	83,7	140,1	152,7
Ár [millió Ft/ha]	1,42	2,58	2,60

Gyökérsarj eredetű állományok választék-összetétele

Gyökérsarj eredetű állományok négy különböző genetikai talajtípuson fordulnak elő (2. ábra). Ilyen állományokat az előbbi három talajtípus mellett humuszos homokon is találunk.

A gyökérsarj eredetű állományok választék-összetétele sokkal jobban megoszlik a választékcsoportok között. Sajnálatos módon nem állnak rendelkezésre adatok arról, hogy az adott állományokat hányszor sarjaztatták.

Fűrészrönk-termelés szempontjából a rozsdabarna erdőtalaj a legoptimálisabb, majd ezt követi a barnaföld és a kovárványos barna erdőtalaj, valamint a humuszos homok. A rozsdabarna erdőtalajon, azonban nem csak fűrészrönkből termelik a legtöbbet, hanem az összes többi választékból is, kivéve az apríték alapanyagot, amely választékból a barnaföldön termelik a legtöbbet. Ennek megfelelően a rozsdabarna erdőtalajon lévő állományok adták a legnagyobb fatérfogatot hektáronként (153,8 m³/ha), és itt volt a legnagyobb a kitermelt faanyag értéke (2,69 millió Ft/ha) is. A barnaföldön és a kovárványos barna erdőtalajon lévő választékok között sem fatérfogatban, sem pénzben kifejezve nem kiemelkedő az eltérés. Ágtuskó, mint választék, itt sem jelentős, átlagosan fél m³ hektáronként. Érdekes a fríz alapanyag választékolása, ami csupán egy erdőrészből került ki. Ez azzal magyarázható, hogy egy speciális szortimentről van szó, amit csak megrendelői kérésre termel a cég. Egyértelműen látszik a 2. táblázatból, hogy a humuszos homok-talajok adják a legkevesebb fatérfogatot. Ezen leggyengébb termőhelyen lévő állományok és a legjobb termőhelynek minősülő rozsdabarna erdőtalajon lévő állományok által biztosított bevétel között több mint 1 millió forint különbség van hektáronként.

2. ábra. Gyökérsarj eredetű állományok választék-összetétele különböző genetikai talajtípusokon

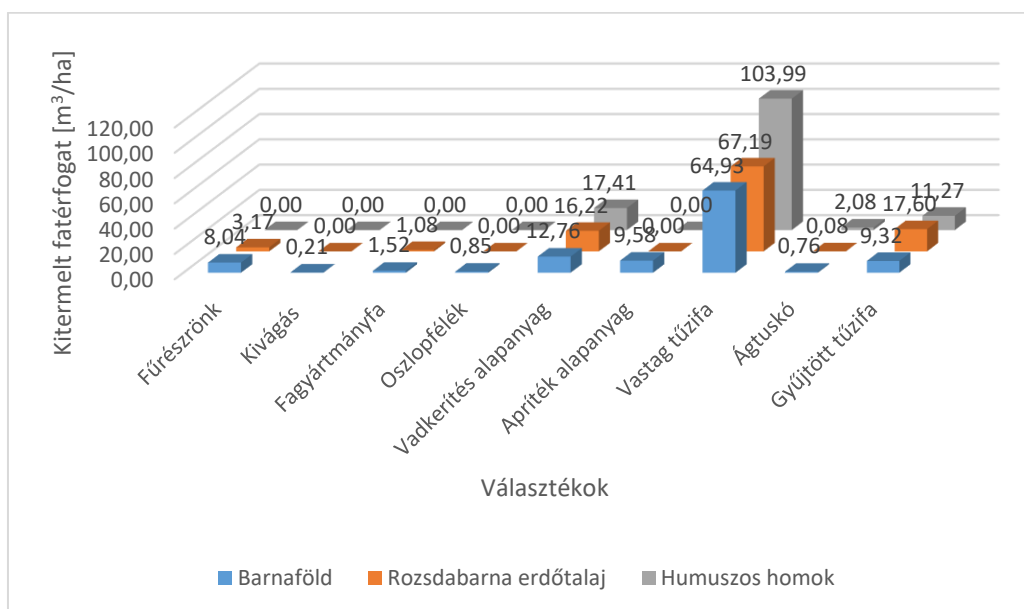
2. táblázat. Gyökérsarj eredetű állományokból kitermelt fatérfogat és fahasználati árbevétel

	Barna-föld	Rozsdabarna erdőtalaj	Kovárványos barna erdőtalaj	Humuszos homok
Kitermelt fatérfogat [m³/ha]	116,9	153,8	143,7	97,7
Ár [millió Ft/ha]	1,99	2,69	2,42	1,56

Tuskórsarj eredetű állományok választék-összetétele

Tuskórsarj eredetű állományokat barnaföldön, rozsdabarna erdőtalajon és humuszos homokon találtunk (3. ábra).

Tuskórsarj eredetű állományok esetében jól látszik, hogy visszaesés van a minőségi választékok (fűrészrönk, kivágás, fagyártmányfa, oszlopfélék) termelése terén. Fűrészrönkből jelentősebb mennyiséget csak barnaföldön választékoztak. Az előbbieken említett másik három választék-csoport közül egyik talajtípuson sem termeltek jelentős mennyiséget. A vadkerítés alapanyagára nem vonatkozik olyan szigorú szabályozás, mint a fűrészrönkre, de árban viszont alig marad el, és a piac részéről is nagy a kereslet. Érdekes, hogy apríték alapanyagot csak barnaföldön választékoztak, még a humuszos homoktalajon sem, ahol általában csak véderdőt létesítenek. Vastag tűzifából szinte azonos mennyiséget termeltek ki hektáronként barnaföldön és rozsdabarna erdőtalajon. A humuszos homoktalajon viszont 40 m³-rel több vastag tűzifát termeltek ki hektáronként. Ha a hektáronként kitermelt fatérfogatot és a hektáronkénti fahasználati árbevételt vesszük figyelembe, akkor a humuszos homokon álló tuskórsarj eredetű akácállományok a legértékesebbek. A pénzübeli különbség a vastag tűzifa termelésében jelentkező eltérésekkel magyarázható, mivel a többi választékból közel azonos mennyiséget termeltek a különböző genetikai talajtípusokon, így nem váltak meghatározóvá.

3. ábra. Tuskórsarj eredetű állományok választék-összetétele különböző genetikai talajtípusokon

3. táblázat. Tuskórsarj eredetű állományokból kitermelt fatérfogat és fahasználati árbevétel

	Barnaföld	Rozsdabarna erdőtalaj	Humuszos homok
Kitermelt fatérfogat [m³/ha]	108,0	105,4	134,7
Ár [millió Ft/ha]	1,81	1,73	2,19

Eredmények értékelése

A magasabb minőségi követelményekkel rendelkező választékok rendszerint a mageredetű és a gyökérsarj eredetű állományokból termelhetők ki nagyobb arányban. A mageredetű állományoknál jellemzően 4-5 szortiment között oszlik meg a választék-összetétel, a többi választék szinte alig alkot jelentős hányadot. A sarjeredetű állományok esetében a szortimentek köre szélesebb, ugyanis a legjobb minőséget igénylő választékoktól kezdve a gyűjtött tűzifával bezárólag minden megtalálható, de egyenletesebb eloszlásban, mint a magere-

detű esetében. A tuskósarj eredetű állományokból is termelhető minőségi választék, de jellemzően kisebb arányban. A tuskósarj eredetű állományok értékét jellemzően a közepes mennyiségben kitermelhető, de jó áron értékesíthető vadkerítés alapanyag és a vastag tűzifa adják.

Köszönetnyilvánítás: A tanulmány/kutató munka a „Fenntartható Nyersanyag-gazdálkodási Tematikus Hálózat – RING 2017” című, EFOP-3.6.2-16-2017-00010 jelű projekt részeként a Szechenyi2020 program keretében az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Irodalomjegyzék

JÁRÓ Z. (1953): Az akác termőhelyi igénye. Az Erdő, 2.4 332-335.

KERESZTESI B. (1984): Az akác. Akadémiai Kiadó, Budapest.

MAJOR T. (2016): A fahasználat irányítási műveletei. In. Rumpf J. szerk. (2016): Erdőhasználat. Mezőgazda Kiadó, Budapest.

MOLNÁR S. (1996): Az akácfa jelentősége, tulajdonságai és ipari felhasználása. I-II. Bútor és Faipar, Budapest.

Országos Erdőállomány Adattár, 2015

PINTÉR T. (2018): Akác faállományok választék-összetételének vizsgálata a SEFAG Erdészeti és Faipari Zrt. területén. Diplomamunka, Sopron.

PATAKMENTI ÉGERLIGETEK TALAJLAKÓ MEZOFAUNÁJÁNAK (COLLEMBOLA) VIZSGÁLATA A SOPRONI-HEGYSÉGBEN

PALKÓ ÁKOS – WINKLER DÁNIEL
Vadgazdálkodási és Gerinces Állattani Intézet
palkoakos99@gmail.com

Bevezetés

A Soproni-hegység változatos felszínéből fakadóan területén megtalálhatók szurdokok, lankás hegyoldalak, számos patak völgy és sík területek. A domborzati fragmentáció módosítja a terület mezoklimáját, ezáltal az egymáshoz közel lévő termőhelyeken kialakuló mikroklimatikus viszonyok teremtik meg az élőhelydiverzitás, a talajfauna gazdagságának alapját.

A pedoszféra élővilágának egyik leggazdagabb csoportját az ugróvillások (Collembola) képezik. Egy liter erdőtalajban átlagosan 1000 példányt számolhatunk meg, de szélsőséges esetben ennek többszörösét is elérheti az egyedszámuk (TRASER 1997). A Soproni-hegység élőhelydiverzitása visszatükröződik a változatos ugróvillás faunában is (TRASER 2002; TRASER *et al.* 2006; WINKLER 2019).

Jelen kutatásunkban egy talajfaunisztikai szempontból kevésbé kutatott élőhelytípus (patakmenti égerligetek) Collembola-faunisztikai és ökológiai vizsgálatát tűztük ki célul.

Anyag és módszer

A mintaterületeket a Soproni-hegységben található patakmenti égerligetekben (Aegopodium-Alnetum glutinosae) jelöltük ki. A kiválasztás fő szempontjai a minél bolygatatlanabb talaj, a lehető legtermészetesebb élőhely, de nagyjából azonos mikroklíma és fekvés voltak. A NÉBIH Erdőtérkép adatai (természetesség, fafajösszetétel) alapján az alábbi erdőrészeket választottuk ki:

1. Ágfalva 17/B és 17/A Természeteszerű mézgás égeres.
2. Ágfalva 2/D Természeteszerű elegyes-mézgás égeres.